

Aan het College van B&W van de gemeente Horst aan de Maas
Postbus 6005
5960 AA HORST

<i>datum:</i> 22 november 2021	<i>inlichtingen bij:</i> André Vollenberg
<i>uw kenmerk:</i>	<i>telefoon:</i> 06 - 5147 6440
<i>ons kenmerk:</i> BdP/0185	<i>e-mailadres:</i> behouddeparel@outlook.com
<i>onderwerp:</i> Uitvoeringsprogramma Visie Veehouderij 2021-2030	

Geacht College,

In juli jl. heeft de gemeenteraad tot onze teleurstelling de Visie Veehouderij 2021-2030 vastgesteld. Al bij het concept van deze "visie", dat gepresenteerd is op 11 mei 2021, heeft vereniging Behoud de Parel schriftelijk gereageerd op die visie (zie de brief aan B&W d.d. 18 juni 2021). Behoud de Parel is door u geconsulteerd ten behoeve van de ontwikkeling van de visie op – in eerste instantie de Intensieve Veehouderij, later door u veranderd in de "veehouderij" - en er hebben een aantal bijeenkomsten plaats gevonden, waarin "stakeholders" naar hun visie werd gevraagd, ook als bijdrage aan de ontwikkeling van een gemeentelijke visie. Eén van de belangrijkste bijeenkomsten - de beloofde bijeenkomst over de effecten van de intensieve veehouderij op de gezondheid van mensen - is, ondanks herhaalde verzoeken om die bijeenkomst alsnog te organiseren, steeds uitgesteld en uiteindelijk nooit gerealiseerd. Uiteindelijk – zo mogen wij vaststellen – is aan "gezondheid" nauwelijks concreet aandacht besteed in de uiteindelijke visie.

Na mooie woorden in de inleiding van de visie blijkt uiteindelijk in de tekst die volgt dat de economische belangen van de grootschalige (intensieve) veehouderijen voorop blijven staan en dat alles dus gewoon bij het oude blijft. In de visie van het college gaan we wederom veel uren, energie en maatschappelijk geld steken in een sector die piept en kraakt in zijn "race to the bottom". Per definitie is dit niet duurzaam, niet diervriendelijk en slecht voor mens, klimaat en luchtkwaliteit! Behoud de Parel constateerde in haar brief dat het college verder gaat met het faciliteren van bedrijven die op termijn in hun huidige verschijningsvorm zouden moeten ophouden te bestaan. Daarmee blijven de doelstellingen die corresponderen met het verdrag van Parijs, het klimaatakkoord, de stikstofuitspraak en recentelijk nog de uitspraak tegen Shell uitdrukkelijk buiten beeld.

In het debat in de gemeenteraadsvergadering in juli jl. constateerden verschillende fracties dat de "visie" te abstract en te vaag was. Daarop heeft verantwoordelijk wethouder Tegels aangegeven dat een en ander in een uitvoeringsprogramma nader geconcretiseerd zou worden. Over dat uitvoeringsprogramma zou in de gemeenteraadsvergadering van 9 november jl. verder gesproken worden, maar uiteindelijk is de behandeling doorgeschoven naar een volgende raadsvergadering. Dat biedt Behoud de Parel – door middel van deze brief – alsnog de mogelijkheid haar commentaar te geven op het uitvoeringsprogramma.

Helaas moeten wij constateren dat de inhoud van het uitvoeringsprogramma niet meer duidelijkheid (c.q. richting en concretisering) brengt dan de al vage “visie Veehouderij” deed. Misschien was het ook wel te veel gevraagd om aan een vaag verhaal een gericht uitvoeringsprogramma met concrete uitwerking te koppelen. We missen te realiseren normen, kengetallen en streefreductiepercentages per emissietype (geur, ammoniak, fijnstof). Door het ontbreken van deze concretisering is het ook onmogelijk de voortgang adequaat te monitoren (actie V). En monitoring is een belangrijk middel om eventuele vooruitgang vast te stellen en daarbij de eventuele noodzaak voor (beleids)bijstelling in te bouwen in het systeem en verantwoording richting gemeenteraad en burgers waar te kunnen maken. De “kritische prestatie indicatoren” worden de komende jaren pas geformuleerd. Moeten we als vereniging daaruit concluderen dat we de afgelopen jaren voor niets hebben zitten wachten op deze visie en dat we voor niets geprobeerd hebben een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de visie? Het lijkt er op dat de tekst met betrekking tot die monitoring het beste teken is dat er nog helemaal geen visie is en dat betekent dus ook dat er nog helemaal geen sprake is van een écht uitvoeringsprogramma. Kennelijk moeten er nog eerst gegevens verzameld worden om tot echte KPI's te komen.

Nu de “visie” zich uitstrekt tot 2030 moeten we helaas constateren dat zowel de kleine en middelgrote familiebedrijven als de burgers en de hen omringende natuur vele jaren in onzekerheid worden gelaten. Ondertussen is er buiten de gemeentegrenzen veel ontwikkeling op dit gebied en dreigt het college (en de gemeenteraad in haar kielzog) de komende jaren voortdurend achter de feiten aan te moeten lopen, in plaats van de regie te nemen voor een “gezonde” sector, zowel qua gezondheid als economisch; voor zowel de boeren als de burgers en de hen omringende natuur. Daarmee ontloopt de gemeente haar zorgplicht. Uiteindelijk zal het door het college voorgestane beleid alleen maar vertragend werken bij een ontwikkeling “van buiten” die al veel verder is. Daarmee dreigt de gemeente Horst aan de Maas - die zichzelf profileert als een agrarische gemeente - de boot te missen! Sterker nog: het hele handelen van de gemeente werkt op z'n minst de indruk dat het erop gericht is te vertragen en geen standpunt in te nemen.

U schrijft in uw uitvoeringsprogramma, dat “de basis op orde” gemaakt moet worden. Moeten we daar uit afleiden dat die “basis” niet op orde was en dat het dus feitelijk een rommeltje is bij de gemeente? Het feit dat u qua planning van de (in het kader van de IPPC voorgeschreven) controle van de Intensieve veehouderij (IV) zo'n vier jaar (!) achterloopt op verplichtingen is daarvoor tekenend. Ook het feit dat u nu pas actief gaat kijken naar het intrekken van latente vergunningen (over een periode tot 1-1-2023) wijst daar op. Deze intrekkingen kunnen en konden voor een groot deel van de vergunningen al eerder gerealiseerd worden. Maar kennelijk was de “basis niet op orde”. Wij vragen ons af hoe dit mogelijk is. Terwijl uw college en de gemeenteraad al jaren bezig zijn met de ontwikkeling van de nu voorliggende visie en het daaruit voortkomende uitvoeringsprogramma. In de tussentijd had u tot de waarneming en vervolgens de conclusie kunnen en moeten komen dat het “op orde brengen van de basis” al meteen met spoed ter hand had moeten worden genomen!

Verder schrijft u in het uitvoeringsprogramma, dat de “uitstoot” verlaagd wordt. Maar door het ontbreken van waar u naar streeft blijkt ook dat het bij het college ontbreekt aan échte motivatie om Horst aan de Maas te helpen aan een gezonde toekomst. Als er al reductie van uitstoot gerealiseerd zal worden, wordt dat bewerkstelligd door beleid van buiten, van de regering en de provincie (denk aan de stoppersregelingen, warme sanering).

De “visie” van uw college en – daaruit voortkomend – het uitvoeringsprogramma zullen die ontwikkeling helaas eerder frustreren dan vooruithelpen. Indien er nu niet meteen een stop gelegd wordt op het verlenen van nieuwe vergunningen en uitbreidingsvergunningen, zal bij voorbaat elk na te streven doel onbereikbaar blijken en gaat de gemeente Horst aan de Maas juist tegen de stroom in, die Europees en landelijk ingezet wordt. B&W staan daarmee toe dat het probleem groter wordt in plaats van het te controleren en te verbeteren.

Op enkele zaken die in het uitvoeringsprogramma aan de orde komen, willen we kort ingaan.

- U schrijft dat het “omgevingsgesprek” een belangrijk middel zal zijn, waarmee u de participatie denkt te kunnen sturen. Ervaringen bij plannen voor huisvesting van arbeidsmigranten leert dat dit instrument – in ieder geval tot nu toe – absoluut géén sturend instrument is en dat de gemeente – helaas samen met de omwonenden – voortdurend achter de feiten aanloopt.
- U schrijft dat u in gesprek bent met onder andere Behoud de Parel en samen werkt aan het verbeteren van het meten van emissies (onder het motto “meten = weten”). Tegelijkertijd schrijft u dat u mee gaat doen aan het project “Grenzeloos meten”. We stellen vast dat de gesprekken tussen Behoud de Parel en de gemeente uiterst traag verlopen en we moeten u er op wijzen dat Behoud de Parel pas heel onlangs een notitie van/over het project “Grenzeloos meten” heeft ontvangen, waarbij – zo lezen we – de rol van Behoud de Parel slechts zal bestaan uit het verlenen van hand- en spandiensten bij het onderhoud van meetstations, die gebruikt worden bij het project Boeren en Buren in Venray. Inhoudelijk valt er – vanuit de kennis en ervaring die Behoud de Parel inmiddels heeft opgebouwd – behoorlijk wat aan te merken op de notitie. Bij de totstandkoming ervan is de vereniging op geen enkele wijze betrokken. Het lijkt ons onjuist dat het College van B&W op deze manier de indruk wekt dat Behoud de Parel zich zou kunnen vinden in het beleid op dit punt.
- De aandacht voor het “Schone Lucht Akkoord” (die de gemeente ook ondertekend heeft) is minimaal en uiterst vaag en doet geen recht aan de inhoud van het Schone Lucht Akkoord. Daarmee roept het de vraag op of het Schone Lucht Akkoord – ondanks de ondertekening – door het college wel serieus genomen wordt. In het verlengde daarvan valt het op dat de onlangs aangepaste WHO-richtlijnen (bijvoorbeeld met betrekking tot fijn stof) niet genoemd, laat staan meegenomen worden in het uitvoeringsprogramma. Een uitvoeringsprogramma, dat toch bedoeld was als een concretisering van de “visie”?

Gezien vanuit onze eerdere brief met betrekking tot de (concept)visie en deze brief met betrekking tot het uitvoeringsprogramma komen we tot de conclusie dat de belangen van een kleine maar nog steeds machtige groep IV-bedrijven de boventoon blijven voeren en dat het waarmaken van de slogan “Gezondste regio” ver weg blijft. Dat is voor vereniging Behoud de Parel – gezien haar loyale inzet voor de ontwikkeling van een toekomstbestendige visie – een bittere pil. Maar dat zal ons er niet van weerhouden ook in de toekomst te blijven strijden voor een écht gezonde omgeving voor onze burgers en voor een verantwoorde toekomst voor onze boeren.

Met vriendelijke groeten,

Vereniging Behoud de Parel

A. Vollenberg (Voorzitter)

cc: gemeenteraad van Horst aan de Maas